

Rapport från Europeiskt Socialt Forum i Malmö 19 - 21 september, 2008

Svenska Kvinnors Vänsterförbund (SKV) är ett partipolitiskt obundet kvinnoförbund med hjärtat till vänster.

SKV verkar för:

- jämlikhet mellan kvinnor och män, byggd på lika rättigheter och skyldigheter i privatliv, yrkesliv och samhälle.
- fred och fredlig konfliktlösning och vill motverka alla former av våld, förtryck, krig och krigshandlingar.
- alla människors lika värde och vill motverka kommersiell exploatering som trafficking och slavarbete.
- ett resursbevarande samhälle, baserat på människors grundläggande behov och sambanden i naturen.
- solidaritet mellan folkgrupper, regioner och nationer.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund
Linnégatan 21 B, 413 04 Göteborg
Tel: 031 - 14 40 28
skvgoteborg@telia.com

Bild: Jens Ergon

**För ett fredligt och kärnvapenfritt Europa
ur ett kvinnoperspektiv och med
utblick mot länderna i Syd**

Enligt Lester Brown, direktör för Earth Policy Institute i Washington, skulle en budget motsvarande 1/6 av de militära utgifterna i världen räcka för att rädda Moder Jord och "civilisationen". Pengarna skulle vara tillräckliga för att stabilisera klimatet och befolkningsökningen, utrota fattigdom och reparera våra eko-system.

Att nätverka

När vi tänker på allt som här nämnts förstår vi alla att vi har en ytterst stark kärnvapen maffia att bekämpa. Det kommer inte att bli lätt – men det är inte omöjligt!

Vi måste utnyttja sambandet mellan social och – miljösäkerhet och militär säkerhet för att nätverka med frivilligorganisationer på dessa områden.

Vi måste länka oss samman med organisationer som arbetar för förnyelsebar energi, mot kärnkraft och uranbrytning.

Vi måste fokusera på kvinnor. De flesta – fast tyvärr inte alla – kvinnor upplever ett starkt ansvar för framtida generationer.

Vi måste nätverka med alla olika organisationer, individer, institutioner som vill avskaffa kärnvapen.

Ett härligt exempel är "Borgmästare för fred" kampanjen för att avskaffa kärnvapen. Antalet medlemmar är nu uppe i 2 400 i 131 olika länder och regioner. År 2008 och 2009 kommer "Borgmästare för fred" att uppvakta Förenta nationernas generalförsamling för att kräva att kärnvapenstaterna nedmonterar sina kärnvapenarsenaler innan år 2020.

Så för mänsklighetens överlevnad, låt oss gå samman världen över på en bredare front än vi upplevt tidigare. Vi har mycket goda bevekelsegrunder – och vi har redskapen som krävs.

Inledning

Europeiskt Socialt Forum ESF ägde rum i Malmö 16-21 sept 2008. Som vanligt anmälde intresserade organisationer sina individuella projekt för seminarier eller workshops, och som vanligt slogs dessa ihop med andra med ett liknande tema. Om ej så skedde skulle antalet aktiviteter vara för många för att presentera. Vi hittade ett gemensamt upplägg utan alltför stora svårigheter:

Att arbeta för ett fredligt och kärnvapenfritt Europa ur ett kvinnoperspektiv och med utblick mot länderna i Syd.

Att skapa en fredskultur i Europa, främja kärnvapenedrustning, solidaritet och rättvisa, samarbete med länder i Syd, lösa konflikter med fredliga medel (inom ramen för FN och OSSE) och involvera kvinnor i beslutsfattande.

Vi vill påpeka att också Berit Ås deltog i seminariet utan manus och vill tacka henne för sin medverkan. Vi vill också tacka Kirsti Kolthoff och Anne-Lise Ebbe från IKFF för att de ledde seminariet.

Det är många förberedelser månader i förväg. Sedan på tre timmar är seminariet över. Minns vi vad som sades? Vi tycker det är viktigt att följa upp med att trycka bidragen för att understryka värdet av det arbete som ligger bakom varje persons och organisations närvaro och deras bidrag till vår förståelse av världen omkring oss och till våra försök att bygga en bättre värld.

Tack!

Deltagande organisationer

Campaign for nuclear disarmament CND (Kampanjen för kärnvapen nedrustning) – talare **Rae Street**

Svenska Kvinnors Vänsterförbund (SKV) – talare **Berit Ås**

Internationella Förbundet för Fred och Frihet (IKFF) – talare **Cynthia Cockburn**

Kvinnor för Fred – talare **Ulla Klötzer**

Operation 1325 – talare **Maj-Britt Theorin**

Le Mouvement de la Paix (Fredsörelsen) – talare **Raoul Alonzo**

För ett fredligt och kärnvapenfritt Europa ur ett kvinnoperspektiv och med utblick mot länderna i Syd

Rae Street, CND (England)	5
Cynthia Cockburn, WILPF (England)	9
Britt Theorin, vice ordförande i Operation 1325 (Sverige)	13
Raoul Alonzo, Le Mouvement de la Paix (Frankrike)	17
Ulla Klötzer, Kvinnor för fred (Finland)	21

Presentation av deltagande organisationer

CND (Campaign for Nuclear Disarmament) kampanjar genom icke-våld för avrustning av kärnvapen och andra massförstörelsevapen och för att skapa verklig säkerhet för kommande generationer.

Internationella Förbundet för Fred och Frihet, IKFF (Women's International League for Peace and Freedom, WILPF) är en internationell icke statlig organisation (NGO) med nationella sektioner. IKFF arbetar för fred genom icke-våld innebär att främja politisk, ekonomisk och social rättvisa för alla.

Operation 1325 är ett samarbete mellan fem kvinnoorganisationer i Sverige för att genomföra FN-resolution 1325 och att utbilda kvinnor att delta i konflikt hantering och fred arbete.

Le Mouvement de la Paix är en fransk freds rörelse. Det grundades 1948 för att arbeta mot krig, kärnvapen och att främja en minskning av den militära budgeten och fredligt samarbete mellan folken.

Kvinnor för fred i Finland strävar efter att avrusta världen från kärnvapen och kärnkraft.

Utarmat uran är ett kemiskt dödligt gift. Det är en ytterst tät, hård metall som kan orsaka kemisk förgiftning i kroppen på samma sätt som bly eller någon annan tungmetall.

Utarmat uran är också radiologiskt farligt, eftersom det självtänder vid kollision och skapar då ytterst små partiklar som kan andas in. Dessa uranoxidpartiklar alstrar alla typer av strålning, alfa, beta och gamma, och de kan transporteras långa avstånd i luften.

Resultatet av användningen av dessa vapen är förödande: cancer, genetiska mutationer, deformiteter på nyfödda, neurologiska skador, skador på skelett och njurar mm. Inne i kroppen är uranet vådligt både som toxisk tungmetall och som radioaktivt material.

Robert C. Koehler, en prisbelönt Chicagobaserad journalist rapporterade 2004 om effekterna av utarmat uran i Afghanistan. Hans rubrik var: "Tyst folkmord".

Ett tjugotal länder har vapen med utarmat uran i sin militära arsenal, bl. a. Storbritannien, USA, Ryssland, Grekland, Turkiet, Israel, Saudiarabien, Bahrain, Egypten, Kuwait, Pakistan, Thailand, Irak och Taiwan.

UU metall används i vapen på grund av dess extremt täta, lättantändliga kvaliteter. Det är billigt och tillgängligt i ansenliga mängder. Det skänks i stort sätt gratis av den civila kärnkraftsindustrin till militären och vapenfabrikanter.

UU används både som pansar till tanks och som pansargenomträngande missiler kända som utarmat uran penetrerare.

Innan hon dog av leukemi i september 2004 skrev Nuha Al Radi, en skicklig konstnär från Irak och författare till boken "Dagböcker från Bagdad":

*"Det verkar som om alla håller på att dö i cancer. Inte en dag går utan att man hör talas om ytterligare någon man känner eller någon bekants bekant som håller på att dö. Hur många fler dör inte på sjukhus som man alls inte känner? Av allt att döma har över 30 procent irakier cancer, och massor med barn har leukemi. ...Det utarmade uranet som USA:s bombningar har lämnat efter sig har förvandlat Irak till ett cancerinfekterat land. I hundra år framåt kommer effekterna av uran att härja i Irak och omgivande territorier."
Pengar till att överleva, inte att döda!*

avtalet. Landet har ca 60 kärnvapen och tros öka på sin arsenal.

Några modiga länder med Österrike, Holland, Irland, Nya Zeeland och Schweiz i spetsen, försökte förhindra avtalet, men kördes över av USA och de andra kärnvapenländernas intressen.

Enligt många experter på området kommer detta avtal att vara dödsstöten för ickespridningsavtalet. De med kärnvapen beväpnade länderna som har skrivit under detta avtal har ett juridiskt ansvar, bestyrkt av Internationella Domstolen, att leva upp till avtalets artikel 6 som kräver att man initierar förhandlingar med den goda viljan att avskaffa kärnvapen helt och hållet. Ingen av kärnvapenländerna har uppfyllt detta krav. Nu godkänner de ett avtal med en kärnvapenstat som inte ens har skrivit under ickespridningsavtalet.

Utöver detta gynnar den franske presidenten Nicolas Sarkozy en global kärnvapenrenässans genom att skriva på nya bilaterala kärnkraftsavtal med Algeriet, Jordanien, Libyen, Marocko, Tunisien och de Förenade Arabemiraten.

Tyvärr måste detta ses i ett längre perspektiv av kärnvapenexpansion.

- USA vill utveckla nya kärnvapen med större precision och slagkraft.
- Storbritannien ersätter sitt Trident system med ett nytt mer effektivt sådant.
- Frankrike förnyar sitt missilförsvar och skaffar sex nya kärnvapenbestyckade u-båtar.
- Ryssland förklarar att eftersom de vill vara i nivå med USA måste de införskaffa fler kärnvapen.

Samtidigt har dessa länder lanserat stora planer för nya kärnkraftsanläggningar i sina respektive länder. Återigen spelar man det smutsiga ”fredlig atomkraft” spelet som täckmantel för sina militära kärnvapenambitioner.

Utarmat uran

Utöver detta har vi att kämpa mot en ny typ av kärnvapen, nämligen vapen som bygger på utarmat uran.

Återigen är sambandet mellan civilt och militärt bruk av kärnkraftsproduktion uppenbart.

UU är en biprodukt av kärnbränsleproduktion för civila reaktorer. Det är även en biprodukt i återvinningsprocessen av kärnavfall.

Vapen med utarmat uran har smittat ner stora områden i Afghanistan, före detta Jugoslavien, Irak, Iran och Libanon för all framtid.

Halveringstiden för uran 238 är 4,5 billioner år.

Rae Street, CND

Idag talar jag som representant för CND, Campaign for Nuclear Disarmament, Kampanjen för Kärnvapen Nedrustning i Storbritannien som firar 50-årsjubileum i år. Det är denna grupp som alla känner till genom dess symbol som har blivit känd som fredssymbol i hela världen. Det är vi mycket stolta över. Det ger mig tillfälle att inleda med ett tydligt budskap:

“Kärnvapen skapar inte fred och säkerhet”

När vi talar om europeisk säkerhetspolitik, tror jag att vi behöver fundera på ordens egentliga betydelse och hur de används av våra regeringar och samhällsinstitutioner. Ta till exempel ordet “europeisk”. Vilken geografisk enhet syftar vi på då? Menar vi den närliggande, västdominerade Europeiska Unionen, eller medlemsstaterna i NATO, ingen av vilka inkluderar Ryssland, eller menar vi det större område som OSSE täcker in, Organisationen för Säkerhet och Samarbete i Europa, som omfattar också Ryssland – men, som i likhet med de andra två, också inkluderar USA och Kanada?

Ännu viktigare, menar vi att det handlar om att säkerställa ett skyddat, säkert, liv åt oss själva, välförsett med energi, mat och tillgång till vatten, oavsett vad det kan kosta andra människor världen? Jag kan hänvisa till min egen regering, Storbritannien och dess allierade USA, som är tydliga med att definiera säkerhet i första hand som att befästa kontroll över världens resurser, framför allt energin. När vi talar om säkerhet borde vi istället tänka på all barn, kvinnor och män i världen.

När våra regeringar talar om säkerhet handlar det nio gånger av tio om att uppnå säkerhet genom militär styrka. Försvarsministrar begär ständigt mer pengar till militären, NATO:s generalsekreterare begär mer pengar, Europeiska Unionen vill ha mer pengar till militärutgifter. Och nu har vi Lissabon fördraget som planerar för en mycket större roll för militären enligt artiklarna rörande utrikes och säkerhetspolitik som inte har ändrats alls från det ursprungliga förslaget till konstitution som Frankrike och Nederländerna sagt nej till. Hela processen är fortfarande inte avgjord på grund av folkomröstningen på Irland, där en folkmajoritet sa “NEJ”. En av de främsta anledningarna till irländarnas “nej” var just militarismen som integrerad del av Lissabonfördraget. Allt sedan Irland blev självständigt från Storbritannien har landet stått för en traditionellt neutral och fredsvänlig hållning. Den etablerade engelska pressen har

med sedvanlig arrogans hävdade att irländarna inte förstått. Men jag tror att irländarna var mycket väl underrättade om faran med fördraget, nämligen en allt närmare gemensam utrikes och säkerhetspolitik (den "mjuka" rubriken på artiklarna nämner förstas inte arméer och militär), vilket i förlängningen inte kan betyda annat än en europeisk armé och allt större utgifter för vapen (för vilket försvarsindustrins lobbyister arbetade energiskt).

Och vem kommer att besluta om militära interventioner? Jo, utrikesministrarna. Här finns ett nytt inslag. EU ska ha en talesman i utrikespolitiska frågor. Han kommer i sin tur att diskutera beslut med utrikesministrarna. De folkvalda EU-parlamentarikerna blir bara tillfrågade någon gång då och då. Det finns ett oerhört stort demokratiskt underskott i Europeiska Unionen.

Två av EU:s medlemsstater är dessutom innehavare av kärnvapen: Storbritannien och Frankrike. Kommer vi framtiden att få en EU bomb? Det är ju så att den andra jättestora militära alliansen, NATO, är beväpnad både med amerikanska atombomber och de kärnvapenbestyckade Trident u-båtarna som är "integrerade" med NATO. Samtidigt har NATO:s politik under det senaste decenniets expansion varit att dela med sig av kärnvapen, vilket på ett effektivt sätt skapat ett kärnvapenbeväpnat Europa från Island till den ryska gränsen.

I NATO:s Strategiska Koncept, utgivet 1999 och som förblivit oförändrat sedan dess, står det att kärnvapen "bevarar freden". Inget kan vara längre från sanningen. Se hur situationen ser ut idag. Ett nytt kallt krig håller på att skapas mellan NATO makterna, där USA och Storbritannien dominerar, och Ryssland, samtidigt som NATO utbreder sig allt längre österut mot Kina (man kan fråga sig vad som händer med det Nordatlantiska ursprungskonceptet). Eller ta den oroande utvecklingen i en annan del av världen, Mellersta Östern. NATO trupper ska det inte heta Nato armén?) krigar också i Afghanistan. Vi känner alla till de ständiga farorna som lurar där. Men visste ni att NATO har gemensamma militära övningar med Israel? Kommer det att bidra till rättvisa för det palestinska folket – eller, för den delen, till säkerhet för israelerna själva?

Låt oss då föreslå några praktiska steg som skulle kunna leda till ökad säkerhet. Låt oss i första hand tänka nedrustning, inte uppbyggnad. Om vi alla från våra olika nationer och kulturer kunde ta olika initiativ för att på detta vis

Angela Merkel tackade artig "nej" vid detta tillfälle, men ett "nej" kan lätt bli ett "ja" i EU kretsar.

Men tillbaka till Lissabonfördraget där "medlemsstaterna förbinder sig att gradvis förbättra sin militära kapacitet."(Art.42) Denna artikel betyder inte bara att de nationella parlamenten är tvungna att skaffa pengar för militära ändamål. Den innebär också att det blir mindre pengar över för välfärds- och miljöpolitik, grunden för ett socialt engagerat och starkt samhälle.

I fördraget står det också att åtaganden och samarbete inom området gemensam säkerhet och försvar skall vara förenlig med deras förpliktelser i förbindelse med NATO.

När man påminns om att 21 av de nuvarande EU staterna också är NATO medlemmar är denna artikel helt logisk. Den visar också att det inte finns någon större skillnad mellan EU och NATO. EU ska ha militär kapacitet nog att intervensera utanför unionen, samtidigt som NATO håller på att expandera till en global stormakt. Detta innebär en ytterst allvarlig militarisering av vår planet. EU utvidgningen har slukat tio länder i Baltikum, samt i Central- och Östeuropa. Alla dessa länder har blivit NATO medlemmar. Ukraina står i kö för medlemskap i både NATO och EU. Georgien är på väg mot NATO-medlemskap.

Om man sedan tänker på att invånarna i den västliga delen av världen utgör mindre än 15 procent av jordens hela befolkning, måste man hålla med om att de förhållanden som nämns ovan knappast bidrar till fred och nedrustning i världen.

Sambandet mellan kärnkraft och kärnvapen

Sambandet mellan kärnvapen och kärnkraft är uppenbar, men även bekräftad av Abel J. Gonzales i en artikel i en IAEA bulletin 1998 med titeln "Ett radiologiskt arv". Han skriver:

"Bränslecykeln för militära ändamål liknar den som gäller för fredliga program när elektrisk energi genereras genom kärnkraft: gruvhantering av uranet, anrikning, bränsletillverkning, hantering av materialproduktion i reaktorer, samt uppbyggnad av bränslet med främsta syfte att separera plutonium."

Det är alltså otvetydigt att det nyligen genomförda avtalet mellan USA och Indien om att förse Indien med "civil" kärnteknologi är ett allvarligt hot mot globala icke-spridningsnormer. Indien har inte skrivit under icke-spridnings-

Militariseringen av EU kan tydligt spåras i de ofattbara siffrorna för vapenexporten. De nio största EU staterna har ökat sin vapenexport med 160 procent mellan 2002 och 2006. År 2006 låg exporten 30 procent högre än USA:s och 55 procent över Rysslands.

Tilläggs kan att militariseringen av EU har avancerat steg för steg med varje nytt fördrag. Den bekräftades i EU konstitutionen som EU ledarna enades kring år 2004, men som sedermera förkastades av Frankrike och Holland i folkomröstningar sommaren 2005.

Samma starka militära dimension lever vidare i Lissabonfördraget som knåpades ihop för att ersätta konstitutionen, men underkändes av Irland i våras. Alla andra medlemsstater förväntas ratificera fördraget i sina nationella parlament. Folkomröstningar är farliga för politiska eliter – de bör därför inte genomföras.

Det finns många artiklar i Lissabonfördraget som befäster militariseringen av EU.

”Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (CSDP) utgöra en integrerad del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Den ska tillförsäkra unionen en operativ kapacitet som stöder sig på civila och militära resurser. Unionen kan använda dessa resurser utanför unionen för att bevara freden, förebygga konflikter och stärka den internationella säkerheten i enlighet med principerna i Förenta Nationernas stadga.” (Art. 42) Ett FN mandat är alltså inte nödvändigt.

Detta kan betecknas som ”artikeln för globalt herravälde”, alternativt som ”artikeln för att lägga beslag på naturresurser”.

Fördraget innefattar ”den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik.”(Art. 24) Denna kommer att leda till ett gemensamt försvar, när Europeiska Rådet i enighet så beslutar.

När det gäller denna artikel får vi inte glömma att Storbritannien och Frankrike båda är innehavare av kärnvapen. Ett gemensamt försvar skulle ge EU kärnvapenkapacitet. I september 2007 berörde den franske presidenten Nicolas Sarkozy detta ämne när han besökte Tyskland (der Spiegel 38/2007). Hans erbjudande gick ut på att den franska kärnvapenskölden även skulle tjäna grannarna. Han bad tyskarna fundera på om de inte också på det politiska planet kunde samarbeta kring de franska kärnvapnen. Den tyska kanslern

ändra hela vårt sätt att tänka, skulle vi, tror jag, kunna ta ett viktigt steg i riktning mot kärnvapenedrustning. Jag behöver knappast påminna er om att medan min regering i Storbritannien, och de andra kärnvapenländerna talar om farorna med kärnvapenspridning, gör de själva ytterst lite för att fullfölja sina förpliktelser enligt ickespridningsavtalet, det vill säga att visa ”god vilja” och nedrusta. Istället sprider de själva kärnvapen genom NATO:s fortsatta expansion. Och genom att behålla sina kärnvapen med förevändningen att de behövs för det egna försvaret, så uppmuntrar de andra nationer att resonera på samma sätt – till exempel Indien, Pakistan och Israel.

Trots detta har hundratals stater världen över tagit avstånd från sådana argument och etablerat kärnvapenfria zoner. Jag vill gärna citera följande kloka ord av den mexikanske diplomaten Robles, fredsaktivisten bakom Tlatelolco fördraget i Central- och Sydamerika, världens första kärnvapenfria zon:

”Att Latinamerika nedrustar militärt genom att avstå från kärnvapen kommer att förhindra att folkets begränsade resurser förslösas på kärnvapen och kommer att skydda dem från kärnvapenangrepp på sitt eget territorium. Det kommer också att spela en viktig roll för att förhindra spridning av kärnvapen och utgöra en kraft för allmän och total nedrustning.”

Nästan hela södra halvklotet är faktiskt täckt av kärnvapenfria zoner. Varför skulle vi i Europa inte följa deras exempel?

Nyligen publicerade parlamentsledamöter och medlemmar av IPPNW och IALANA¹⁾ i Europa en viktig artikel i tidskriften Parlamentariker för ickespridning och nedrustning Nr 3, 2008 som handlade om etableringen av kärnvapenfria zoner i Centraleuropa.²⁾

Där stod om en sådan zon

”Den skulle stärka arbetet för att förhindra spridning och terrorism...”

”...den skulle kunna generera en politisk rörelse som kräver att återstående amerikanska kärnvapen utplacerade i Europa avlägsnas och kunna se till att sådana vapen inte placeras ut i nya NATO stater såsom Polen, Tjeckien och Ungern.”

”Eftersom de flesta av människorna i världen säger nej till kärnvapen, varför håller regeringar fast vid dem med tanke på vad de kostar och säkerhetsriskerna de innebär?”

Ja, man frågar sig varför.

Låt oss visa att det civila samhället stöder sådana krav. Vi kan kräva att frågan placeras högst på dagordningen för Organisationen för Säkerhet och Samar-

bete i Europa och för Förenta Nationerna. OSSE erkänns i Kapitel VIII i FN: stadga som en regional säkerhetsorganisation.

Det är våra representanter som sitter där och bestämmer. Första meningen i FN stadgan börjar stolt: ”Vi, de förenade nationernas folk ... inte Vi, utrikesministrar...”

För vår del, vi som lever i kärnvapenstaterna, vi kommer utan att förtrötta att opponera mot våra länders farliga och destabiliserande politik. Vi kommer att kräva av våra regeringar att de stödjer hållbar säkerhet för alla människor världen över.

Låt oss flytta fram ställningarna, ta positiva steg framåt tillsammans, kära vänner, som en fredsallians, inte en militär allians, för vi behöver så innerligt väl välfärd, inte ofärd och krig.

¹⁾ Artikeln signerades av parlamentariker, medlemmar i IPPNW (International Physicians for the Prevention of Nuclear War - Läkare mot kärnvapen) och IALANA (International Association of Lawyers against Nuclear Arms – Advokater emot kärnvapen) från Österrike, Schweiz och Sverige).

²⁾ Föreslagna länder för en kärnvapenfri zon var:

De skandinaviska länderna:

Danmark, Finland, Norge och Sverige

De baltiska länderna:

Estland, Lettland och Litauen

Vitryssland, Ukraina, Slovakien, Slovenien, Kroatien, Bosnien-Herzegovina, Montenegro, Albanien, Rumänien, Bulgarien

Österrike, Liechtenstein, Luxemburg, Schweiz

Andorra, Grekland, Portugal, San Marino och Spanien

Ulla Klötzer, KFF (Finland)

När man talar om säkerhet i Europa måste man göra det med utgångspunkt från Europeiska Unionen, eftersom EU – mest i negativ mening – har ändrat på allt som rör säkerhet i Europa, militär säkerhet, social säkerhet och miljömässig säkerhet. EU:s fyra friheter – fri rörelse för varor, tjänster, arbete och kapital – har gynnat storföretagen och blivit ett verktyg för att spela ut arbetare och sociala välfärdsmodeller mot varandra. Det som räknas är att produktionskostnader hålls nere och att affärsverksamhet koncentreras till ett fåtal händer.

Därför var det också viktigt att få med de nordiska länderna i unionen. Vår välfärdsmodell, våra starka civila samhällen, med stort engagemang för fred och miljöfrågor, utgjorde ett hot mot kapitalet. Människor som har social trygghet och är engagerade i samhällsfrågor vågar bekämpa sådant som de inte gillar och inte kan acceptera. Såsom krig om resurser.

Som medlemmar i EU upplever vi nu hur den snabba koncentrationen av storföretag och av politisk makt, har lett till social nedrustning, korta anställningskontrakt, uppsägningar och avskedande av anställda. I sådana lägen blir människor fogliga och tystlåtna och allt mindre intresserade av freds- och miljöfrågor.

EU:s säkerhetspolitik har sitt ursprung i det sena fyrtio – tidiga femtiotalet och Robert Schumanns idéer, den mest kände av EU:s grundare. Hans tanke var att förhindra framtida krig i Europa genom att föra samman fransk och tysk kol och stålproduktion under en gemensam överordnad myndighet. Kol- och Stål Unionen föddes. Allt sedan dess brukar politiker som är för den europeiska integrationen kalla EU ”ett fredsprojekt”.

Men redan på ett tidigt stadium av integrationsprocessen framkom det med all tydlighet att ett intensivt ekonomiskt samarbete, och på senare tid en stark monetär union, behöver försvaras av en stark krigsmakt. Sålunda förvandlades fredsprojektet till ett projekt för ”militariseringen av Europa”.

Enligt SIPRI:s årsbok 2007 har siffrorna för den världsomspännande vapenexporten ökat med 50 procent de senaste fyra åren.

De längst största exportörerna är de 27 NATO staterna, samt Ryssland. Lägga märke till att NATO omfattar 21 EU medlemsstater.

marbete mellan likvärdiga parter, rättvis handel på det internationella planet, världsomspännande samarbete för att uppnå en tillförlitlig miljöpolitik som kan trygga planetens och kommande generationers framtid.

Human invandarpolitik som tar hänsyn till den dramatiska verklighet som driver civila befolkningar att lämna sina hem och fly måste ersätta eget intresset, repressiva åtgärder, inspärning och utvisning. Väl fungerande motagningsrutiner, utbildning, asyl och hjälp att återvända hem för dem som väljer det alternativet, respekt för mänskliga rättigheter, betryggande samarbetsformer kring sociala, ekonomiska och politiska frågor med ursprungsländerna, både med den civila befolkningen och den administrativa, allt detta kan hjälpa oss att finna långsiktiga lösningar till de problem som kommer att nå skrämmande proportioner om inte solidaritet och ansvarstagande segrar på internationell nivå.

Det samma gäller för miljöförstöringen, växthuseffekten, tillgång till drickbart vatten och mat, den globala kampen mot ohälsa, tillgång till förnybar energi som varken äventyrar eller fördärvar naturen i det korta eller långa perspektivet. Detta är i allas intresse; därför också i kvinnornas intresse.

Cynthia Cockburn, WILPF

Ett fredligt och kärnvapenfritt Europa ur ett kvinnoperspektiv och med utblick mot länderna i Syd

Jag skulle vilja ge mitt bidrag till panelen med utgångspunkt från min forskning de senaste tretton åren bland kvinnoorganisationer i flera länder som arbetar för fred och motsätter sig militarisering och krig. Jag vill peka på fyra olika sätt jag observerat på vilken kvinnoaktivister bidrar till fred, säkerhet och nedrustning i Europa:

- de skapar allianser för att sätta stopp för fientligheter
- de bidrar till fredsöverenskommelser,
- de förhindrar upptrappning av militära insatser genom att visa sig på offentliga platser
- de motarbetar aktivt våld mot kvinnor.

Så jag har ungefär två minuter för var och en!

För det första bidrar kvinnor ibland till att förhindra aggressiva handlingar genom att målmedvetet försöka nå ut till varandra och forma allianser, som kvinnor, eller ännu hellre, som feminister över dragna etniska och våldsframkallande gränser i sina länder. Jag såg ett bra exempel på detta i Nordirland för tio år sedan när den beväpnade konflikten mellan britterna, republikanska upprorsmakare och unionistiska para-militärer fortfarande orsakade död och omvälvningar i vardagen. I huvudstaden Belfast var stadsdelarna starkt revirupplade mellan fientliga grupper och många män gick omkring beväpnade. Livet levdes på enkel basnivå, att hålla familjen med mat, ge stöd åt män som satt i fängelse, se till att barnen inte hamnade på glid.

På nittioalet sedan kom en våg i Belfast av anti-vålds organisationer – grannskapsgrupper, föreningar och kvinnohus uppstod i flera protestantiska och katolska stadsdelar. De stöddes ekonomiskt av Belfast stadsfullmäktige. Ett år hände det att fullmäktige (som helt dominerades av protestanter) tillkännagav att man skulle skära ned bidragen till ett särskilt kvinnohus som låg på Falls Road, ett aktivistcenter för republikaner och katoliker. Alla kvinnor, oavsett från vilken sida, var upprörda över denna orättvisa. Och något helt oväntat hände. Kvinnorna på Shankill Roads kvinnohus, ett djupt protestantiskt och

unions-troget område, kallade till presskonferens tillsammans med kvinnorna från Falls Road. De stod där bredvid de katolska kvinnorna och sa "vårt budskap till fullmäktige är att ska dom ge bidrag åt nån av oss, ska dom ge åt alla – annars så..!!"

Efteråt bestämde de sig för att starta vad de kallade ett kvinnornas stödnätverk. Så småningom anslöt sig ett dussintal olika föreningar, en del från det ena lägret, en del från det andra. Först lärde de sig den svåra konsten att samtala utan att stöta bort varandra genom att reagera på sekteristiskt sätt. De stödde varandras projekt mot våld i hemmet, att skaffa utbildningsplatser etc.

Mitt andra exempel på feministiska bidrag till fred och säkerhet i Europa berör processer att formulera och signera fredsöverenskommelser. Nordirland räkar återigen vara ett bra exempel. Nordirlands fredsavtal var i själva verket ganska speciell, unik faktiskt, eftersom istället för att bara handla om eldupphör mellan de beväpnade grupperna omfattade den en plan för ett rättvist samhälle, för lika rättigheter. Jo, lika rättigheter äntligen för katoliker, men också initiativ för större rättvisa i andra sammanhang som mellan kvinnor och män. Detta kunde ske eftersom fredsprocessen uppmuntrade till delaktighet. Grupper i det civila samhället gavs tillfälle att uttrycka vad de önskade för framtiden i Nordirland. Bland dem fanns kvinnornas stödnätverk. Män hade alltid förväntat sig att kvinnor skulle hålla tyst när det gällde politik. Politik lämpade sig inte för kvinnor. Men i nätverket hade kvinnorna arbetat med att utbilda varandra i politiska frågeställningar och att diskutera hur man kunde få ett ord med i fredsprocessen.

Exempel nummer två: i ett motsatt hörn av Europa, på Cypern, har politikerna från den grek-cypriotiska södra delen och den turk-cypriotiska norra delen precis startat fredsförhandlingar (igen!). I dessa samtal har de endast siktat in sig på etniska frågeställningar. Det finns en kvinnoorganisation på Cypern som kallar sig Händer över klyftan. Den består av turkiska och grekiska kvinnor som arbetat tillsammans för fred genom besvärliga tider som kvinnor, som feminister. För ett par år sedan satte de sig ner tillsammans för att skissa på ett framtida Cypern – hur såg kvinnornas önskemål ut? Till politikerna sa de – ni talar om att skapa ett Cypern där relationerna mellan grek- och turkcyprioter kommer att präglas av lika rättigheter, god kommunikation och icke-våld. Ja men, om historiska och sociala förändringar står på dagordningen, varför kan

let bevittnar vi en negativ konkurrens mellan olika sociala system, där löner dumpas och arbetsmiljön förvärras, allt fler offentliga tjänster privatiseras och försämras, såsom villkoren för pensionering, utbildning, sjukvård, transporter och socialförsäkringar. Två förslag till direktiv som nyligen framlagts av Kommissionen är särskilt utmanande och kommer att inverka menligt framför på kvinnors villkor. Det gäller

a) möjligheten att förlänga arbetsveckan till 65 arbetstimmar och

b) rätten att behålla migranter som befinner sig i «en avvikande» situation inlåsta i upp till 18 månader. Det skulle i första hand drabba kvinnor och barn, tror vi, om dessa bestämmelser infördes.

Ökningen av militära rustningsbudgetar och forskningen som pågår för att producera nya vapen, inklusive kärnvapenstridspetsar, den tilltagande inblandningen i krig utan definitiva avgöranden, det stigande beroendet av NATO som tydligt visar att den vill dominera EU:s säkerhetspolitik och försvar, samt ersätta FN och OSSE, allt detta är oacceptabelt. Vi måste kämpa för nedrustning, stängning av utländska baser, lösning av konflikter på fredlig väg, respekt för FN resolutioner och mänskliga rättigheter, framför allt i Mellersta Östern. Allvarlig kritik av NATO och dess aggressiva politik framkom i gårdagens debatter, och när vi ser framåt till de stora demonstrationerna i Strasbourg och Kehl 4:e april 2009 dagen för NATO:s toppmöte för att fira 60-års jubileum, vill vi se vi kvinnor mobilisera med full kraft. Vi vet att man ska ha planeringsmöten med internationella kontakter för genomförandet av protestmötena i Kassel i januari, i Paris i februari, i Bryssel i mars.

EU måste etablera helt andra relationer med länderna i Syd som grundar sig på nya kriterier inte minst med hela Medelhavsområdet, främst för att söks bygga relationer som vilar på tillit till fredligt umgänge, ett slut på krig som ett medel att lösa konflikter. Man måste satsa på att uppnå gradvis, allmän och kontrollerad nedrustning, avskaffande av kärnvapen i koordinerade steg, utrymning av militära baser och ett slut på militär ockupation. Kompromisser med diktaturer och relationer som bygger på nedärvda härskarmönster måste överges och istället stöd ges åt dem som arbetar för att stärka demokrati, social rättvisa och mänskliga rättigheter, som också är lika rättigheter för kvinnor och män.

Högst på dagordningen bör stå utvecklingshjälp, projekt som består av sa-

ing utövas gentemot dem som öppet vill leva enligt sin sexuella läggning eller genusidentitet. Kvinnor är offer som mest inom patriarkala och traditionella tankesystem som motsätter sig frigörelse och utvecklande av ett kritiskt tänkande genom utbildning och kulturutövning, som opponerar sig mot frihet i tal och skrift, frihet att tro eller inte tro.

I väpnade konflikter är civilbefolkningen de främsta offer. Kvinnor och barn betalar det högsta priset för krigets härjningar. Bland folk på flykt från armod, från krigshandlingar, hunger, epidemier och allehanda katastrofer orsakade av naturen eller människan, är det huvudsakligen kvinnor och barn som ytterst får lida av följderna och av alla hinder som reses för att omöjliggöra rörelsefrihet och rätt till asyl.

På alla dessa områden borde den Europeiska Unionen stå som föredöme, men så är inte fallet.

De europeiska fördragen, Stadgan om Mänskliga Rättigheter, inklusive implementeringstexterna, borde innehålla fullständig jämställdhet mellan kvinnor och män med fokus på den praktiska implementeringen i det dagliga livet. Detta borde speglas i beslutsfattandet på alla områden, ekonomi, social välfärd och politik. Ett genusperspektiv borde finnas med i implementeringen av alla internationella verktyg för förändring såsom fördrag, konventioner, stadgor, domstolsbeslut, resolutioner mm.

Hjälp och stöd måste finnas tillgänglig för alla de kvinnliga offer som utsatts för diskriminering och våld, i hemmet, på arbetsplatser, på gator och torg och i väpnade konflikter. Att ta emot och skydda dem som flyttar från sitt hemland på grund av fattigdom, eller som söker asyl på grund av hot mot sin egen eller sina familjers säkerhet eller rent av överlevnad, detta är ett ansvar som åligger samhället.

För att vi ska uppnå det fredliga, socialt rättvisa, demokratiska och solidariska Europa som vi alla eftertraktar, kan vi inte vara nöjda med innehållet i förslaget till en ny konstitution som avslogs år 2005, inte heller med Lissabonfördraget som ännu är under beaktande trots nejomröstningen på Irland. När det gäller sociala och ekonomiska rättigheter, mänskliga rättigheter, kvinnors och barns rättigheter, måste vi uppnå rejäla framsteg och se till att en systematisk anpassning genomförs till de länder som har gjort de största framstegen. Istäl-

vi inte också inkludera relationer mellan kvinnor och män som präglas av lika rättigheter, god kommunikation och icke-våld. Det skulle bli första gången på tusentals år tillbaka i historien. Nu finns resolution 1325 som hjälpmedel att förankra dessa idéer i den pågående fredsprocessen. Jag hoppas innerligt att man lyckas med det.

Mitt tredje exempel handlar om kvinnor som genom att visa sig ute på gator och torg hindrar militarisering och krig. Detta handlingssätt är typiskt för ett nätverk jag tillhör, kanske några av er också – Kvinnor i svart mot krig. Det började i Israel i 1988, spred sig till Italien, sedan Spanien, därpå till Serbien och finns numera i ganska många länder världen över. Deras koncept för aktioner är mycket enkel – en tyst vaka, vanligtvis en timme lång, på någon offentlig plats. Bara kvinnor deltar, klädda i svart och med banderoller och plakat med de budskap de vill framföra.

Vi har en kvinnor i svart grupp i London. Vårt mål är att informera allmänheten och utmana vår egen regering när det gäller militariseringen den ägnar sig åt. Till exempel vakade vi före Irak kriget för att förhindra att Storbritannien drogs med. Nu ägnas vår kampanj att få ut soldaterna därifrån. Vi kräver initiativ från regeringen för att avsluta den israeliska ockupationen och åstadkomma en rättvis fred för palestinier. Vi protesterar mot Storbritanniens del i den internationella vapenhandeln. Och just nu kämpar vi för att regeringen ska överge sitt beslut att uppgradera landets kärnvapen och ubåtar. Vi delar ut ungefär 500 flygblad på en timme. Även om själva vakan är tyst, så inbjuder flygbladen till samtal med förbipasserande. Vi får folk att skriva på upprop till regeringen. Saken är den att det är ovanligt att se kvinnor stå och visa upp sig offentligt som kvinnor. Det utnyttjar vi. Vi tror att vår tystnad och icke-våld gör ett kraftfullt intryck. Vi är bara en av många liknande grupper som håller vak i Europa.

Slutligen, mitt fjärde exempel. Vad feministiska fredsorganisationer inser när de kommer i närkontakt med krig är att patriarkala genusrelationer har någonting med hela att göra. Genus i vardagen innebär relationer som bygger på makt och ojämlikhet, där det manliga ses som präglad av våld, medan kvinnor allt för ofta spelar en stödjande roll. Genus som det gestaltar sig i vardagen förevigar krig. Alltså måste vi ändra på genusrelationer om vi vill

uppnå uthållig fred. Vi måste göra slut på patriarkalt styre, företräde för manliga värden och manlig auktoritet i samhällets institutioner, företag, hos militären, i kyrkor och moskéer, liksom i familjer, i närsamhället och på gator och torg. Det betyder att vi borde se de feministorganisationer som finns i Europa som strävar efter ett slut på våld mot kvinnor, våldtäkt, utnyttjande av barn, våldsinslag i medier och datorspel osv, som en resurs för fred och säkerhet i på lång sikt.

Det var allt från mig. Mitt budskap (som hörs högt och tydligt från kvinnoorganisationer) är att det finns flera orsaker till krig. En är kapitalismen och dess ovevkliga ekonomiska utplundring – det är ofta en primär orsak. En andra är nationalismen, dvs nationalistiskt, etniskt och religiöst hat och konkurrens. Det är ofta en tändande gnista till krig. Men sanningen är den att *patriarkatet som maktsystem är tätt sammanflätad med dessa andra två*. De är oskiljbara. Där kapitalismen och nationalismen – samt militarismen – styr utvecklingen, kan man vara säker på att där finns också patriarkatet. Patriarkala genusrelationer finns i händelsernas mitt, utgör en ursprunglig bevekelsegrund för krig, skapar en benägenhet att använda våld, möjliggör tanken på krig. Därför är feminismen en avgörande resurs för fred och säkerhet.

Raoul Alonzo, Le Mouvement de la Paix

För ett fredligt, solidariskt, rättvist och demokratiskt Europa, där jämställdhet råder mellan kvinnor och män i samarbete med andra för en hållbar utveckling som också gäller för länderna i Syd.

Jag heter Raoul Alonso och jag talar för Mouvement de la Paix, fredsrörelsen i Frankrike, där jag sitter i styrelsen med ansvar för europeiska frågor. Jag beklagar att Arielle Denis, som är en av våra två ordföranden inte kunde närvara då hon parallellt medverkar i ett anti-krigsmöte här på ESF.

Vi vill i detta anförande ha med oss perspektivet att vilja främja en fredskultur i världen baserad på de åtta viktigaste teman som FN och UNESCO presenterat inför årtiondet 2000-2010.

Jämställdhet mellan kvinnor och män är ett av dessa teman, så jag tar min utgångspunkt här. Detta tema harmoniserar med de värden pacifister omhuldar, liksom miljövänner och alla som kämpar för att avskaffa alla former av diskriminering, av sociala och kulturella orättvisor med syfte att förhindra krig och möjliggöra människors frigörelse.

I dagens Europa behöver vi intensifiera våra ansträngningar för att bättre kunna nå upp till denna jämställdhet som vi eftersträvar, något som vi kräver av våra institutioner både på nationell och på europeisk nivå, liksom av individuella män. Jag är en sådan, alltså närmar jag mig ämnet med ödmjukhet och utan självgodhet. Vad som är rätt för Europa är rätt också för världen i övrigt. Varje steg framåt i ett enskilt land kan innebära något positivt eftersom det kan spridas till andra.

Våra samhällen, om än i olika grad, är ännu genomsyrade av sexism, macho attityder, patriarkala mönster på arbetsplatser och i familjelivet. Våld mot kvinnor i hemmet sysselsätter oss ständigt. Sexuella kränkningar, diskriminering bl a. när det gäller löner i arbetslivet får miljontals kvinnor uppleva. Man skapar svårigheter kring rätten till preventivmedel och möjligheten att också få tillgång till dem, kring frivillig abort, friheten att själv bestämma över giftermål, skilsmässa eller former av samlevnad. Sexuella övergrepp, våldtäkt, sexuell exploatering är dagliga realiteter. Normativ och repressiv diskriminering

Handlingsplanen måste följas upp varje år och om nödvändigt revideras. Annars blir säkerhetsrådets resolution bara en papperstiger, inget mer.

I Operation 1325 agerar vi på olika fronter för att implementera 1325 i det verkliga livet. Vi ställer krav på regering och riksdag, på EU och FN. Vi har nu skrivit till alla utrikesministrar i EU, samt till Xavier Solana och bett dem att inte anta den europeiska säkerhetsstrategin eftersom den nämner varken kvinnors roll i fredsprocessen eller resolution 1325 som gäller för alla medlemsstater.

Vi utbildar lärare på folkhögskolor i resolution 1325 och individuella kvinnor i mänskliga rättigheter och konfliktlösning, hitintills några hundratal. Vi arbetar direkt med kvinnor i konfliktområden såsom Sudan och Melanöstern.

I år är det åtta år sedan resolution 1325 antogs av säkerhetsrådet. Åtta länder har nu lagt fram handlingsplaner. Frånvaron av kvinnor är fortfarande påfallande. Få kvinnor arbetar med fredsfrågor i FN. I säkerhetsrådet sitter endast män. Bland både FN:s polisstyrkor och militär är en bråkdel kvinnor, mellan 3-5 procent, och inga reella ansträngningar har gjorts för att öka antalet. FN:s mål att ha lika många kvinnor som män på alla yrkesuppdrag ligger långt i fjärran.

Den uttalade viljan på global nivå att inkludera kvinnors och mäns sociala och ekonomiska villkor i säkerhetspolitiken betyder inte att denna ambition fullföljts. Inget sägs om kvinnors rätt att leva utan våld, trots att var femte kvinna utnyttjas sexuellt under sin livstid. Man fokuserar på krig, väpnad konflikt, kärnvapen, terrorister, organiserad brottslighet och fattigdom. Analysen saknar genusperspektiv och, som jag nämnde förut, i den europeiska säkerhetsstrategin existerar inte kvinnor, resolution 1325 nämns överhuvudtaget inte, trots att alla länder i Europa är bundna av den.

Det verkar som om varken Solana eller någon annan ledare i EU har hört eller läst följande citat från den gamle romerske politikern Cicero: "Det finns två sätt att lösa konflikter – genom förhandlingar eller våld. Det första finns till för människor – det andra för vilda djur".

Kommer de någonsin att lära sig? I så fall när?

Det är hög tid för oss kvinnor att "lägga oss i" och ta plats i hela fredsprocessen och låta vårt perspektiv påverka säkerhetspolitiken i sin helhet.

Tack!

Maj Britt Theorin, Operation 1325

Kvinnor, fred och säkerhet

"Både nu och då var vi tvungna att stå ut med era eviga krig. Och med tålmod förlät vi och hade förståelse för vad ni män sysslade med. Ni lyssnade aldrig på vår kritik – ni var aldrig vårt ideal. Och ändå hade vi förståelse för era dumheter. Vi hör nu att ni betett er oklokt i en mycket viktig sak och frågar alltså – med ett leende även om våra hjärtan är tunga och fulla av oro: – Har ni lyckats med att mäkla fred? Har ni beslutat om budskapet som ska huggas i sten? Mannen svarade lugnt: Lagg dig inte i. Lämna mig i fred. Jag sa inget mer."

Dessa ord som yttras av Lysistrate i Aristofanes pjäs 411 år före Kristus skulle kunna ha yttrats av kvinnor över hela världen idag. Lagg er inte i, lämna oss i fred, får vi höra. Kvinnor tillåts inte ens ge sin syn på säkerhetsfrågor.

Säkerhet har länge stått högt på den politiska dagordningen och världens ledare talar om säkerhet och frihet som höga ideal för mänskligheten. Men vems säkerhet talar de om? Dagordningen bestäms av män och den bygger på mäns perspektiv på säkerhet, dvs militär säkerhet och säkerhet för staten, inte säkerhet för människorna. Säkerhetspolitiken saknar genusperspektiv. I EU:s säkerhetsstrategi som ska antas i december, förekommer inte ordet "kvinnor". Ett genusperspektiv är dock nödvändigt för att kunna se skillnaden mellan kvinnors och mäns behov av säkerhet.

Genusrelaterat våld ökar i krig. Våldtäkter och sexuellt tvång används som krigsstrategi. För inte så länge sedan skrev flera länder in våldtäkt som ett av sina strategier i sin krigsplanering. Våldtäkt som krigsstrategi – helst framför ögonen på fienden- används för att bryta ner familjen och skapa social instabilitet. Det styrker den ene mannens virilitet för att förödmjuka den andre. I den konfrontationen har kvinnan som våldtas inget värde. Hon är endast ett objekt.

Genusrelaterat våld sker där kvinnor är underordnade. Våld är ett viktigt medel för män att behålla makt och privilegier. Maud Edwards, professor vid Stockholms universitet, har studerat mäns våld mot kvinnor i krig. Enligt henne är begrepp som stat, nation, säkerhet och krig sexuellt kodade. Ingenstans i det offentliga livet är mäns och kvinnors könsroller och uppdrag mer åtskilda än i krig och internationell krishantering. Mannen är den starke, mo-

dige hjälten och kvinnor de vecka som ska försvaras. Kvinnor står för svaghet och vanmakt.

Varför inte lyssna på kvinnor och deras erfarenheter? Jag är övertygad om att säkerhetspolitik skulle se annorlunda ut om så skedde. Säkerhetsbegreppet måste inkludera både kvinnors och mäns säkerhet. Jämställdhet är en förutsättning för kvinnors säkerhet. Och ett samhälle kan aldrig vara jämställt så länge genusvärderingar bygger på en norm som ger män högre status. Därför måste traditionella socialt konstruerade könsroller förändras.

Faktum är att kvinnor inte bjuds in till fredsöverläggningar någonstans. Inga bosniska kvinnor deltog i fredsförhandlingarna vid krigsslutet i Bosnien trots att hela världen kände till de systematiska våldtäkter som utövades mot kvinnor. I fredsförhandlingarna i Tadjikistan var en av tjugosex delegater en kvinna, trots att kriget hade lämnat efter sig 25 000 änkor. Jag kan fortsätta med Sierra Leone, Arusha, Afghanistan, Irak och all andra konflikter i världen. Kvinnor våldtas, utnyttjas sexuellt och tvingas in i slaveri, samtidigt som de nekas deltagande i fredsförhandlingar, i konfliktförebyggande arbete, medling, i alla fredsprocesser.

Dessa förhållanden speglades också i de värderingar jag mötte när man skulle besluta om min rapport till EU parlamentet våren år 2000 som handlade om kvinnor och krig. En manlig ordförande protesterade mot rapporten med orden: "Vi kan skriva några ord om saken i vår försvarsrapport. Kvinnor ska inte syssla med sådant. Förstår ni inte att vi män slåss för er". Min rapport godkändes av EU parlamentet på hösten några månader innan säkerhetsrådet i FN antog resolution 1325 med samma slutsatser.

Min rapport krävde kvinnors fulla deltagande i allt fredsarbete, inte bara vid konflikters avslutning men också i det förebyggande arbetet. Ett genusperspektiv borde vara en självklar del av både planering, praktiska åtgärder i konfliktsituationer och i allt fredsskapande och konfliktförebyggande arbete. All personal – civil som militär – som sysslar med internationell säkerhet och utveckling måste utbildas i att analysera konfliktsituationer ur ett genusperspektiv.

För att säkerställa kvinnors rätt att påverka arbete inom diplomatin borde kvinnor utbildas i förhandlingsstrategi och försoning och ett register bör skapas med kvinnor kvalificerade för fred och säkerhetsrelaterade positioner. Fler kvinnor borde rekryteras till uppdrag som diplomater, fredsmäklare och förhandlare mm. Många fler kvinnor bör delta i internationella möten som

handlar om fred och säkerhet och i formella fredsförhandlingar.

Min rapport ligger fortfarande i en byrålåda hos EU kommissionen, men säkerhetsrådets resolution 1325 finns nu åtta år senare. Den kan inte tillåtas förbli enbart fagra ord utan måste omsättas i verkligheten. Därför startade fem kvinnoorganisationer för fred Operation 1325.

Vi krävde att den svenska regeringen skulle arbeta med nio områden i handlingsprogrammet för implementering av 1325, nämligen följande att:

- 1) utarbeta en tydlig politik för fredlig konflikt hantering istället för militärt ingripande
- 2) utveckla en plan för att gradvis lägga lika mycket resurser på förebyggande av militära konflikter som på militära aktioner
- 3) ge FN helhjärtat stöd som världens fredsorganisation och kraftfullt värna mänskliga rättigheter.
- 4) införa utbildning i konflikt hantering på alla nivåer i utbildningssystemet inklusive lärarutbildningen
- 5) ge särskilt stöd till att utbilda kvinnor i konfliktområden, samt kvinnor med internationella fredsuppdrag
- 6) upprätta ett aktuellt register av kvalificerade kvinnor för rekrytering till olika fredsuppdrag
- 7) engagera minst 40 procent kvinnor i allt fredsarbete som utbildare, konfliktlösare, medlare, observatörer och fredsförhandlare
- 8) stödja och uppmuntra kvinnoorganisationer i arbetet att implementera FN resolutionen 1325.
- 9) utveckla strategier för att anlägga ett genusperspektiv i allt förebyggande och fredsskapande arbete, samt konflikt hantering.

Det tog nästan sex år innan Sverige antog ett första handlingsprogram för implementering av resolutionen. Vi var ganska kritiska mot det. Det gäller fram till december och sedan skall ett nytt arbetas fram. Vad krävs för att förbättra den svenska handlingsplanen? Hur arbetar Operation 1325 för att resolutionen skall integreras i vardagen?

Våra nio punkter gäller fortfarande – de har ännu ej tillgodosetts. Först måste ett handlingsprogram definiera målet och sedan beskriva på vilket sätt detta mål skall uppnås. Hur många kvinnor anser vi skall involveras i de olika fredsprocesserna, 30 procent? 40 procent? Vid vilken tidpunkt skall målen ha uppnåtts?